

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

Warszawa, 18 kwietnia 2024 r.
znak sprawy: BM.zp.058.12.2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 2125.

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją nr 2125 złożoną przez Posłów na Sejm RP Jarosława Sachajko, Annę Gembicką oraz Marka Jakubiaka w sprawie informacji o finansowaniu Funduszu Gwarancji Kredytów Rolnych na Ukrainie przez UE i Bank Światowy oraz klasyfikacji gospodarstw rolnych ze względu na powierzchnię przedstawiam następujące informacje w odniesieniu do zadanych w przedmiotowym piśmie pytań będących w kompetencjach Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W kwestii programów pomocowych jakie są/były finansowane/współfinansowane dla rolników i przedsiębiorców ukraińskich przez Komisję Europejską w ostatnich 5 latach w ramach WPR informuję, że nie było żadnego wsparcia dla ukraińskich rolników, ponieważ WPR nie może zapewnić finansowania UE rolnikom w krajach trzecich. Obecnie nie ma również pomocy przedakcesyjnej UE dla UA na rozwój obszarów wiejskich takiej jak programy IPARD w niektórych krajach Bałkanów Zachodnich. Istniało natomiast kilka raczej niewielkich projektów zarządzanych przez DG NEAR - Dyрекcję Generalną ds. Europejskiej polityki sąsiedztwa i negocjacji w sprawie rozszerzenia i Delegaturę UE: na przykład projekt wsparcia drobnych rolników na Ukrainie (o wartości 50 mln EUR).

Co do planowanych (rozumiem, że przez Komisję Europejską) programów pomocowych dla rolników/przedsiębiorców ukraińskich w latach 2024 i 2025 informuję, że w nadchodzącym Planie dla Ukrainy władze ukraińskie zamierzają wykorzystać część wsparcia na rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich. Obecnie Komisja nie ma żadnych dokładnych danych liczbowych na temat możliwego wsparcia dla sektora rolnego, które można by wykorzystać na tworzenie struktur administracyjnych, FSDN, rejestr gospodarstw rolnych, działania związane z rozminowywaniem itp.

Odnosząc się tego w jaki sposób Ministerstwo planuje wspierać rolnictwo w Polsce, czy są planowane dodatkowe programy wsparcia i fundusze pomocowe oprócz tych, które działają obecnie informuję, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi od wielu lat koncentruje swoje wysiłki na wdrażaniu unijnych przepisów dotyczących rynku owoców i warzyw, które stymulują proces zrzeszania się producentów w organizacjach producentów. Podmioty te mają pozostawać podstawowym filarem funkcjonowania rynku owoców i warzyw w UE. Rolą organizacji producentów owoców i warzyw jest więc wzmocnienie pozycji rynkowej i stabilizacja dochodów producentów poprzez planowanie i dostosowywanie ich produkcji do popytu, koncentrację podaży, oferowanie pomocy technicznej i zarządzanie kryzysami. Organizacje producentów mają możliwość zastosowania działań z zakresu zarządzania kryzysowego oraz zapobiegania kryzysom (obejmujących między innymi wycofanie owoców i warzyw z rynku). Organizacje producentów są odpowiednio dużymi partnerami w relacjach m.in. z zakładami przetwórczymi mającymi realny wpływ na ceny surowca. Koszty wsparcia dla organizacji producentów są w pełni pokrywane ze środków UE.

Pomoc przyznawana podmiotom może wynosić 4,1% wartości produkcji sprzedanej przez daną organizację producentów (4,6 %, jeśli organizacja realizuje środki zarządzania kryzysowego). Wsparcie to jest ograniczone do 50% założonego przez organizację funduszu operacyjnego. W Polsce z uwagi na wciąż niski stopień zorganizowania rynku wsparcie to zwiększa się do 60%.

Działania możliwe do realizacji w ramach programów operacyjnych są opisane w opracowanej przez MRiRW „Strategii krajowej dla zrównoważonych programów operacyjnych organizacji producentów owoców i warzyw oraz zrzeszeń organizacji producentów owoców i warzyw w Polsce na lata 2018-2025”.

Kontynuacja tego wsparcia przewidziana została w ramach Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023-2027 jako interwencje w sektorze owoców i warzyw. Przeprowadzenie pierwszego naboru wniosków o zatwierdzenie programów operacyjnych planowane jest w okresie od 20 czerwca do 20 lipca 2024 r.

Ponadto należy wskazać, że wsparcie rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego w Polsce nakierowane jest przede wszystkim na rozwój mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), które należą do polskiego kapitału i są głównym odbiorcą produktów rolnych wytwarzanych przez lokalnych producentów, co wpływa na integrację kluczowych ogniw łańcucha żywnościowego (rolnik – przetwórcą). Lokalne przetwórstwo odgrywa kluczową rolę w zagospodarowywaniu surowców rolnych wytwarzanych na obszarach wiejskich. Jednym z priorytetów Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi jest wdrażanie rozwiązań mających na celu rozwój rodzinnych małych i średnich gospodarstw rolnych, w których produkowana jest żywność na małą skalę na rynek lokalny. Takie gospodarstwa odgrywają ważną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego Polaków, a także w rozwoju regionalnym oraz kultywowaniu tradycji i kultury polskiej.

Należy zauważyć, że epidemia koronawirusa oraz trwająca obecnie wojna w Ukrainie doprowadziły do zerwania globalnych łańcuchów dostaw żywności, a to skłania do poszukiwania alternatywnych kanałów zbytu. Elementem niezbędnym dla rozwoju łańcucha dostaw jest również bezpośrednie wchodzenie rolników w dalsze fazy łańcucha żywnościowego poprzez rozpoczynanie lub rozwijanie działalności przetwórczej w formie rolniczego handlu detalicznego (RHD), sprzedaży bezpośredniej, działalności marginalnej i ograniczonej lub poprzez zakładanie działalności gospodarczej w omawianym zakresie. Dlatego tak ważne jest wsparcie krótkich łańcuchów dostaw żywności. W związku z dużymi potrzebami sektora od lat, na przetwórstwo rolno-spożywcze kierowane są środki finansowe wspierające ten obszar. W latach ubiegłych wsparcie było realizowane w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (2007-2013 oraz 2014-2020). Inwestycje dotyczące wsparcia polskiego przetwórstwa rolno-spożywczego były realizowane z PROW 2014-2020 w ramach poddziałania 4.2 „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój”.

Od roku 2022 wsparcie kontynuowane było w ramach środków KPO. Wsparcie finansowe w ramach Wspólnej Polityki Rolnej UE na lata 2023-2027 będzie przyznawane na podstawie dokumentu Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR).

Podsumowując, należy podkreślić, iż tuż po zakończeniu realizacji naborów w ramach Inwestycji KPO A.1.4.1 planowane jest przeprowadzenie w 2025 r. pierwszego naboru wniosków w ramach działań z PS WPR 2023-2027, mianowicie dla działania I.10.6.1 Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja) - w gospodarstwie. Przedmiotowe wsparcie nakierowane będzie przede wszystkim na realizację działań inwestycyjnych, które mają wzmocnić pozycję rynkową rolników /mikroprzedsiębiorców, a także wpłynąć na dywersyfikację i skracanie etapów łańcucha żywnościowego.

W ramach wsparcia przewidziano zwrot poniesionych kosztów w formie:

1. Ryczałtu (wysokość ryczałtu - maksymalnie 65 % kosztów operacji):

- w odniesieniu do zakładania i prowadzenia RHD – ryczałt na jednego beneficjenta w okresie realizacji Programu wynosi w zależności od wielkości operacji – nie więcej niż: 30 000 zł lub 60 000 zł lub 120 000 zł
- w odniesieniu do zakładania działalności gospodarczej/MOL w zakresie przetwarzania produktów rolnych – ryczałt na jednego beneficjenta w okresie realizacji Programu wynosi w zależności od wielkości operacji - nie więcej niż: 30 000 zł lub 60 000 zł lub 120 000 zł.

2. Refundacji do 50% kosztów kwalifikowalnych operacji w odniesieniu do kontynuacji prowadzenia działalności gospodarczej/MOL przez mikroprzedsiębiorcę. Refundacja na jednego beneficjenta w okresie realizacji Programu wynosi maksymalnie 500 000 zł, zaś minimalna kwota pomocy na realizację operacji wynosi 10 000 zł.

Inne planowane działania to działania I.10.7.1 gdzie wsparcie jest nakierowane na realizację działań inwestycyjnych, które mają wzmocnić pozycję rynkową sektora MŚP na obszarach wiejskich (na rynkach lokalnych), wpłynąć na dywersyfikację i skracanie etapów łańcucha żywnościowego, a także promować współpracę w ramach łańcucha

wartości poprzez obowiązek podpisywania umów na dostawy pomiędzy rolnikami a przemysłem przetwórczym.

Pomoc będzie przyznawana w dwóch obszarach:

Obszar A - przetwórstwo i wprowadzanie do obrotu produktów rolnych (MŚP);

Obszar B - przetwórstwo i wprowadzanie do obrotu ekologicznych produktów rolnych (MŚP).

W celu zwiększenia liczby producentów ekologicznych przetwarzających produkty ekologiczne w ramach systemu rolnictwa ekologicznego, a także w celu zwiększenia zorientowania na rynek i konkurencyjności produktów ekologicznych, zaplanowano wsparcie finansowe dla przetwórców do kosztów kontroli i certyfikacji, wynikających z uczestnictwa w systemie rolnictwa ekologicznego - w ramach interwencji „Wsparcie uczestników unijnych i krajowych systemów jakości żywności” Krajowego Planu Strategicznego WPR 2023-2027.

W ramach instrumentu Poprawa pozycji rolników w łańcuchu wartości w okresie 2025-2027 przewidziano wsparcie dla beneficjentów (rolnik, domownik, małżonek rolnika, mikroprzedsiębiorca oraz MŚP), które nakierowane jest na realizację działań inwestycyjnych, które mają wzmocnić pozycję rynkową, a także wpłynąć na dywersyfikację i skracanie etapów łańcucha żywnościowego, a także promować współpracę w ramach łańcucha wartości. Preferencyjnością zostały objęte operacje przyczyniające się do realizacji celów Strategii Od pola do stołu - w tym zrównoważone metody przetwarzania, wytwarzanie i wprowadzanie do obrotu produktów ekologicznych, uczestnictwo w systemach jakości żywności. Pierwszy nabór wniosków planowany jest w 2025 r., czyli po zakończeniu realizacji naborów w ramach inwestycji KPO A.1.4.1.

Należy także zwrócić uwagę, że w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 kontynuowane jest także wsparcie finansowe grup producentów rolnych i organizacji producentów w ramach interwencji I.13.2, na zasadach podobnych jak w działaniu 9 Tworzenie grup producentów i organizacji producentów PROW 2014-2020.

Odnosnie do dopłat do zbóż informuję, iż zgodnie z zapowiedziami pana Ministra Siekierskiego oraz premiera Tuska podczas spotkań z rolnikami, podjęto decyzję o realizacji dopłat dla rolników w związku ze sprzedażą zbóż wyprodukowanych w 2023 r. Aktualnie kończą się prace legislacyjne dotyczące zmiany rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa celem wprowadzenia przepisów umożliwiających uruchomienie pomocy dla producentów zbóż, którym zagraża utrata płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy.

Przewiduje się, że pomocą zostaną objęci producenci zbóż, którzy w okresie od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 maja 2024 r. dokonali sprzedaży pszenicy, żyta, jęczmienia, pszenżyta lub mieszanek zbożowych podmiotom prowadzącym działalność w zakresie obrotu, skupu lub przetwórstwa zbóż, jak również podmiotom skupującym zboża w związku z prowadzoną przez te podmioty produkcją zwierzęcą. Stawki pomocy będą zróżnicowane i będą wynosić 200zł/t zbóż sprzedanych od 1 stycznia do 10 marca br. oraz 300 zł/t zbóż sprzedanych od 11 marca do 31 maja br.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Czesław Siekierski

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów – Departament Spraw Parlamentarnych